

ÎNCHEIERE

19 februarie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte ședinței, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Sveatoslav Moldovan
Maria Ghervas
Nina Vascan
Mariana Pitic

examinând cererea de revizuire depusă de către Ion Șiman,
în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă
de către Valentin Todercan și Ion Șiman împotriva Ministerului Educației, Culturii
și Cercetării cu privire la contestarea actelor administrative și repararea prejudiciului
material și moral,

împotriva deciziei din 07 martie 2017 a Curții Supreme de Justiție, prin care
a fost admis recursul declarat de către Ministerul Culturii și Turismului, a fost casată
hotărârea din 05 iulie 2006 a Curții de Apel Chișinău și a fost emisă o nouă hotărâre
cu privire la respingerea acțiunii depuse de către Valentin Todercan și admiterea
parțială a acțiunii depuse de către Ion Șiman,

constată:

La data de 15 iunie 2006 Valentin Todercan a depus cerere de chemare în
judecată împotriva Ministerului Culturii și Turismului cu privire la contestarea
actului administrativ, încasarea salariului pentru absența forțată de la lucru și
repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, prin ordinul Ministerului
Culturii și Turismului nr. 298p din 22 decembrie 2005 a fost concediat din funcția
de director general al Departamentului Cinematografie, începând cu data de 03
ianuarie 2006, în legătură cu lichidarea unității.

A considerat ordinul enunțat ilegal, ca fiind emis cu încălcarea procedurii de
concediere prevăzută la art. 88 din Codul muncii.

A menționat că, Ministerul Culturii și Turismului, contrar art. 88 alin. (1) lit.i)
din Codul muncii, a informat organele sindicale din unitatea și ramura respectivă
despre reducerea în masă a angajaților Departamentului Cinematografie cu 4 zile
mai târziu decât 3 luni.

A susținut că, Ministerul Culturii și Turismului a încălcat și prevederile art.88
alin. (1) lit. b) din Codul muncii, deoarece nu a fost preavizat cu 2 luni înainte de
concediere despre lichidarea unității.

A afirmat că, în rezultatul concedierii a suportat suferințe psihice și morale, care necesită să fie reparate de pârât.

A solicitat anularea ordinului Ministerului Culturii și Turismului nr. 298p din 22 decembrie 2005, restabilirea sa în funcție și încasarea salariului pentru absența forțată de la lucru în perioada 04 ianuarie 2006-15 iunie 2006 și a sumei de 25000 de lei, cu titlu de prejudiciu moral.

La data de 14 iunie 2006 Ion Șiman a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Culturii și Turismului cu privire la repararea prejudiciului material și moral.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, prin ordinul Ministerului Culturii și Turismului nr. 299p din 22 decembrie 2005 a fost concediat din funcția de vicedirector general al Departamentului Cinematografie, începând cu data de 03 ianuarie 2006.

A menționat că, la data de 03 martie 2006 în Monitorul Oficial al RM a fost publicată Legea nr. 355-XVI din 23 decembrie 2005 cu privire la sistemul de salarizare în sectorul bugetar.

A susținut că, anexa nr. 3 la Legea enunțată prevede că, salariul lunar pentru poziția „adjunct al conducătorului altor organe ale administrației publice centrale” constituie 4000 de lei, care urma să fie calculat de la 01 decembrie 2005.

A afirmat că, la data de 15 martie 2006 și 18 aprilie 2006 s-a adresat la Ministerul Culturii și Turismului cu cereri privind recalcularea și achitarea plăților ce i se cuvin în legătură cu eliberarea din funcție.

A relevat că, prin răspunsul Ministerului Culturii și Turismului nr. 11-09/916 din 10 aprilie 2006 a fost informat că, recalcularea plăților și indemnizațiilor se va efectua odată cu adoptarea Hotărârilor Guvernului RM pentru implementarea Legii nominalizate, iar prin răspunsul nr. 09-09/1404 din 05 iunie 2006 a fost informat că, salariul i-a fost calculat în sumă de 7402,64 de lei.

A considerat că, salariul i-a fost recalculat incorect.

A solicitat încasarea de la Ministerul Culturii și Turismului a plăților salariale recalculat în sumă de 23147,22 de lei, a penalității pentru neachitarea la timp a plăților la salariu în sumă de 103991,52 de lei și a sumei de 10000 de lei, cu titlu de prejudiciu moral.

Prin încheierea din 21 iunie 2006 a Curții de Apel Chișinău a conexat cauzele de contencios administrativ într-un singur proces.

Ion Șiman și Valentin Todercan au depus cerere de completare a acțiunilor, prin care au solicitat repunerea în termenul de prescripție, invocând că au omis termenul de prescripție, deoarece Valentin Todercan nu putea să primească de la pârât certificatul despre mărimea salariului, iar Ion Șiman a aflat despre încălcarea drepturilor sale la data de 03 martie 2006, când a fost publicată Legea cu privire la sistemul de salarizare în sistemul bugetar. De asemenea, Valentin Todercan a solicitat anularea ordinului Ministerului Culturii și Turismului nr. 298p din 22 decembrie 2005 și încasarea salariului pentru absența forțată de la lucru în perioada 04 ianuarie 2006-05 iulie 2006 în sumă de 17901,06 lei, a compensației suplimentare în locul restabilirii la locul de muncă în mărime de 15 salarii medii lunare, ceea ce constituie 4752,65 de lei și a sumei de 25000 de lei, cu titlu de prejudiciu moral, iar Ion Șiman a solicitat anularea ordinului Ministerului Culturii și Turismului nr. 299p

din 22 decembrie 2005 și încasarea compensației suplimentare în locul restabilirii la lucru în mărime de 12 salarii medii lunare, ceea ce constituie 31857,84 de lei, a salariului pentru perioada 01 decembrie 2005-03 ianuarie 2006, a indemnizației de concediere, a compensației pentru concediul nefolosit și a indemnizației unice în sumă totală de 21909,25 de lei, a penalității de întârziere în sumă de 99778,04 lei și a sumei de 10000 de lei, cu titlu de prejudiciu moral.

Ulterior, reprezentantul reclamantilor, Serghei Kasatkin a depus cerere de concretizare a pretențiilor și a solicitat încasarea de la pârât în beneficiul lui Ion Șiman a plăților salariale recalculat în sumă totală de 23147,22 de lei, a penalității de întârziere în sumă de 103991,52 de lei și a sumei de 10000 de lei, cu titlu de prejudiciu moral, iar în interesele lui Valentin Todercan a solicitat anularea ordinului Ministerului Culturii și Turismului nr. 298p din 22 decembrie 2005, restabilirea în funcție și încasarea salariului pentru absența forțată de la lucru în perioada 04 ianuarie 2006-30 iunie 2006 în sumă de 10392,90 de lei și a sumei de 25000 de lei, cu titlu de prejudiciu moral.

Prin hotărârea din 05 iunie 2006 a Curții de Apel Chișinău a fost repusă în termen și a fost admisă acțiunea depusă de către Valentin Todercan și Ion Șiman, au fost anulate în parte ordinele Ministerului Culturii și Turismului nr. 298p și nr. 299p din 22 decembrie 2005 ca fiind emise cu încălcarea legislației muncii, au fost încasate de la Ministerul Culturii și Turismului în beneficiul lui Valentin Todercan despăgubirea pentru perioada absenței forțate de la lucru în sumă de 17901,06 lei, compensația suplimentară în locul restabilirii la locul de muncă în sumă de 44752,65 de lei și suma de 10000 de lei, cu titlu de prejudiciu moral și au fost încasate de la Ministerul Culturii și Turismului în beneficiul lui Ion Șiman salariul neachitat pentru toată perioada în sumă de 21909,25 de lei, compensația în locul restabilirii la locul de muncă în sumă de 31857,84 de lei, penalitatea de întârziere în sumă de 99778 de lei și suma de 5000 de lei, cu titlu de prejudiciu moral.

Prin decizia din 07 martie 2007 a Curții Supreme de Justiție a fost admis recursul declarat de către Ministerul Culturii și Turismului, a fost casată hotărârea primei instanțe și a fost emisă o nouă hotărâre, prin care acțiunea depusă de către Valentin Todercan a fost respinsă ca fiind depusă cu încălcarea termenului de prescripție. Acțiunea depusă de către Ion Șiman a fost admisă parțial și a fost încasată de la Ministerul Culturii și Turismului în beneficiul lui Ion Șiman datoria la salariu în sumă de 7402,64 de lei, iar în rest acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată și ca fiind depusă cu încălcarea termenului de prescripție. A fost dispusă întoarcerea executării hotărârii primei instanțe, a fost încasată de la Valentin Todercan în beneficiul Ministerului Culturii și Turismului suma de 72653,71 de lei și a fost încasată de la Ion Șiman în beneficiul Ministerului Culturii și Turismului suma de 151142,45 de lei.

La data de 12 septembrie 2007 Valentin Todercan și Ion Șiman au depus cerere de revizuire împotriva deciziei instanței de recurs.

Prin încheierea din 14 noiembrie 2007 a Curții Supreme de Justiție a fost respinsă ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de către Valentin Todercan și Ion Șiman.

La data de 24 martie 2009 Ion Șiman a depus cerere de revizuire împotriva deciziei instanței de recurs.

Prin încheierea din 13 mai 2009 a Curții Supreme de Justiție a fost respinsă ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de către Ion Șiman.

La data 22 noiembrie 2012 Ion Șiman a depus cerere de revizuire împotriva deciziei instanței de recurs.

Prin încheierea din 06 februarie 2013 a Curții Supreme de Justiție a fost respinsă ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de către Ion Șiman.

La data de 03 iunie 2014 Ion Șiman a depus cerere de revizuire împotriva deciziei instanței de recurs, solicitând admiterea acesteia, casarea deciziei instanței de recurs și respingerea recursului.

Prin încheierea din 24 septembrie 2014 a Curții Supreme de Justiție a fost respinsă ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de către Ion Șiman.

La data de 22 octombrie 2019 Ion Șiman a depus cerere de revizuire împotriva deciziei instanței de recurs, solicitând admiterea acesteia, casarea tuturor actelor judecătorești emise în prezenta cauză și dispunerea rejudecării cauzei.

În motivarea cererii de revizuire a invocat prevederile art. 449 lit. e¹) CPC.

A menționat că, judecătorii, care au judecat recursul, nu erau în drept să-l examineze, fapt sesizat de către el prin cererile de recuzare a judecătorilor depuse în cadrul examinării cererilor de revizuire.

A susținut că, în decizia din 07 octombrie 2019 asupra sesizării nr. 134g/2019 Curtea Constituțională a statuat că, judecătorii, care au examinat fondul cauzei, nu mai sunt în drept să examineze revizuirea, fapt ce demonstrează că, cererile sale de sugerarea abținerii de la judecată și de recuzarea judecătorilor au fost perfect legale, însă instanța de recurs ilegal, abuziv și nemotivat le-a respins.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 01 aprilie 2019.

În conformitate cu art. 195 din Codul administrativ, procedura acțiunii în contencios administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedură civilă, cu excepția art.169–171.

În conformitate cu art. 452 alin. (1¹) CPC, dacă examinarea cererii de revizuire este de competența Curții Supreme de Justiție sau a instanței de apel, ședințele se desfășoară fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră cererea de revizuire neîntemeiată și care urmează a fi respinsă ca fiind inadmisibilă din următoarele motive.

În conformitate cu art. 453 alin. (1) lit. a) Codul de procedură civilă, după ce examinează cererea de revizuire, instanța emite încheierea de respingere a cererii de revizuire ca fiind inadmisibilă.

În conformitate cu art. 451 alin. (1) CPC, cererea de revizuire se depune în scris de persoanele menționate la art. 447, indicându-se în mod obligatoriu temeiurile consemnate la art. 449 și anexându-se probele ce le confirmă.

Din dispozițiile legale sus-arătate urmează că, revizuirea este o cale de atac de retractare și nu de reformare, prin intermediul căreia se poate obține anularea unei hotărâri judecătorești irevocabile și reînnoirea judecării în cazurile expres determinate de lege, iar retractarea neîntemeiată a hotărârii contestate poate duce la încălcarea principiului stabilității raporturilor juridice, care înseamnă că soluția definitivă a oricărui litigiu nu trebuie rediscutată fără motive legale. De aceea, legea admite revizuirea numai în cazuri strict determinate.

Astfel, în conformitate cu art. 449 lit. e¹) CPC, revizuirea se declară în cazul în care a fost aplicată o lege declarată neconstituțională de către Curtea Constituțională și la judecarea cauzei a fost ridicată excepția de neconstituționalitate, iar instanța de judecată a respins cererea privind sesizarea Curții Constituționale sau din hotărârea Curții Constituționale rezultă că prin aceasta s-a încălcat un drept garantat de Constituție sau de tratatele internaționale în domeniul drepturilor omului.

Din sensul art. 449 lit. e¹) CPC rezultă că, instanța de judecată urmează să constate dacă a fost aplicată o lege declarată neconstituțională și la judecarea cauzei a fost ridicată excepția de neconstituționalitate, iar instanța de judecată a respins cererea privind sesizarea Curții Constituționale sau din hotărârea Curții Constituționale rezultă că, prin aceasta s-a încălcat un drept garantat de Constituție sau de tratatele internaționale în domeniul drepturilor omului.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reține că, pentru a redeschide procesul pe temeiul prevăzut de art. 449 lit. e¹) CPC, este important a se ține cont de principiul neretroactivității hotărârilor Curții Constituționale, în sensul că, temei de revizuire va servi aplicarea legii declarate neconstituționale la momentul pronunțării hotărârii, dar nu și după, cu excepția cazurilor când legea este declarată neconstituțională din momentul adoptării.

Mai mult decât atât, o altă condiție impusă de legiuitor în textul art. 449 lit. e¹) CPC este și faptul că, la judecarea cauzei să fi fost ridicată excepția de neconstituționalitate a prevederilor legale declarate ulterior neconstituționale, iar instanța de judecată să fi respins cererea privind sesizarea Curții Constituționale.

Din materialele dosarului nu rezultă că, în cadrul judecării cauzei, Ion Șiman a solicitat ridicarea excepției de neconstituționalitate, iar instanța de judecată a respins cererea privind sesizarea Curții Constituționale.

De altfel, nu rezultă nici faptul că, prin decizia invocată ca temei de revizuire s-a încălcat un drept garantat de Constituție sau de tratatele internaționale în domeniul drepturilor omului.

Totodată, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că, admiterea cererii de revizuire, în asemenea împrejurări, ar contravine și principiului securității raporturilor juridice, care presupune respectul față de principiul lucrului judecat și ar constitui o violare a art. 6 §1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

În susținerea opiniei enunțate, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios

administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție invocă și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului din 03 martie 2009 în cazul Eugenia și Doina Duca contra Moldovei, în care Curtea Europeană a Drepturilor Omului a reiterat că securitatea raporturilor juridice presupune respectarea principiului autorității lucrului judecat, care instituie că nici o parte nu este în drept să solicite revizuirea unei hotărâri definitive și obligatorii întru obținerea unei reexaminări și unei noi soluții în cauză. Competența de revizuire a instanțelor superioare ar trebui să fie exercitată pentru a corecta erorile judiciare și omisiunile justiției, dar nu pentru a efectua o nouă examinare. Revizuirea nu ar trebui apreciată ca un recurs deghizat. O distanțare de la principiul respectiv este justificată doar atunci când este determinată de circumstanțe cu caracterele substanțiale și obligatorii.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere faptul că, temeiul invocat în cererea de revizuire nu se încadrează în temeiul prevăzut de art. 449 lit.e¹) CPC, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge cererea de revizuire ca fiind inadmisibilă.

În conformitate cu art. 195 din Codul administrativ și art. 270 și 453 alin. (1) lit. a) CPC, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se respinge ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de către Ion Șiman, împotriva deciziei din 07 martie 2017 a Curții Supreme de Justiție, în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de către Valentin Todercan și Ion Șiman împotriva Ministerului Educației, Culturii și Cercetării cu privire la contestarea actelor administrative și repararea prejudiciului material și moral.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Sveatoslav Moldovan

Maria Ghervas

Nina Vascan

Mariana Pitic